

Večje vsak četrtak in vsa poština vrst ali v Mariboru v pošiljnjem na dom za celo leto 22 D, pol leta 16 D, štiri leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročnina se pošlje na upravitelje »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se pošilja do odpreči. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Vrednišvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Naročnina se pošlje na upravitelje »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se pošilja do odpreči. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Vrednišvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Naročnina se pošlje na upravitelje »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se pošilja do odpreči. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Čekoval račun poštnega urada Ljubljana 18.000. Telefona interurb. št. 113.

6. številka.

MARIBOR, dne 11. februarja 1926.

60. letnik.

Za ljudski sklad SLS!

Sedem let traja naš boj! Boj za življenje Slovenije! Bijejo ga poslanci Slovenske ljudske stranke. Avtonomija Slovenije je njih neizprosna zahteva v imenu slovenskega naroda. Težek je ta boj, ki se vrši na dve strani: s Pašičevimi centralisti, ki niso slovenskega rodu, in z lastnimi slovenskimi rojaki, Zerjavovimi demokrati in Puceljovimi samostojneži. Težek boj, a ne brez uspešnosti! Leta 1921 je za Pašičevo centralistično ustavo glasovalo 223 poslancev, proti samo 35! Kdo bi tedaj mislil, da bo čez tri leta, 1924 Pašič s svojim skrajnim centralizmom padel in da bo tedaj na krmilu vlada poštenega sporazuma, ki hoče dati tudi Slovincem, kar jim gre. In vendar se je to zgodilo! V dobi kratkih 3 let so postali odločni avtonomisti Spahovi Bošnjaki, ki so še leta 1921 glasovali za centralizem. Ločil so je od centralistov poštini Davidovič s svojimi srbskimi demokrati in je že tri leta v Srbiji glasnik pravičnega sporazuma! In ker ve, da ni sporazuma brez avtonomije, je njegov tovariš Marinković izdelal za Davidovičovo stranko načrt najširše samouprave, ki se že močno približuje naši zahtevi avtonomije! Tudi med radikali je pod vodstvom Jovanoviča močna struja, ki obsoja Pašičev centralizem in je že zaradi ljubelega miru v državi pripravljena dati Slovincem njihovo pravico. Ob lanskih volitvah v narodno skupščino se je v številnih pokazalo, kdo ima v državi več pristašev: ali Pašičev centralizem ali Davidovičev sporazum in Koroščeva avtonomija. Za Davidovičev sporazum in avtonomistično ureditve naše države je 8. februarja lanskega leta padlo 300.000 kroglic več nego za Pašičev centralizem — kljub goljufijam in nasilju Pašič-Pribičević-Zerjavove vlade. Le volilnemu redu se je imel Pašič zahvaliti, da je dobil 11 poslancev več nego mi. Če bi Radič 27. marca ne bil pokleknil pred Pašiča in zmolil centralistično molitev, bi danes Pašič gotovo izgubil večino 11 poslancev in s tem tudi vlado; kajti med radikali je bilo koj po volitvah močno gibanje, da se nekateri odcepijo od Pašiča in pridružijo nam. Radičev nesrečni korak je ta lepo napeljan načrt podr. Danes je s pomočjo Radiča centralizem na vladi in se grozno izživlja v strašnih bremenih. Saj je v razgovoru s nekim inozemskim politikom sam kralj izjavil, da znašajo davki v naši državi 37% vsega narodnega premoženja, torej več ko tretjino! Tega ni v nobeni državi! In pri tem seveda mi Slovenci nosimo dvojno trojno breme!

Toda kljub sedanjemu žalostnemu gospodarskemu stanju, ki je posledica nezmožnega in lakomnega cen-

tralizma — kljub temu se je mišljenje v naši državi od leta 1921 do danes čudovito izpremenilo — v prilog naši avtonomistični zahtevi! To je dokazalo l. 1924, ko je krog 170 poslancev bilo za našo politiko proti Pašiču. Primerjajte to število z l. 1921, ko je šlo za našo avtonomistično politiko samo naših 35 poslancev, za Pašiča pa 223. Kako politika pravičnega sporazuma napreduje, kaže tudi prej omenjena številka 300.000 kroglic naše večine pri volitvah!

Preobrat v mišljenju je tu. To se vidi pri srbskih poslancih in pri srbskem ljudstvu. Odkod ta preobrat? Je-li prišel sam? Ne! Poslancem Jugoslovanskega kluba, zlasti našemu voditelju dr. Korošču gre predvsem zasluga, da so v toliko preobrazili mišljenje v južnih krajih naše države! Koliko razgovorov je bilo treba, koliko prigovarjanja, prepričevanja, dokazovanja, pripovedovanja, da so pošteniji srbski poslanci Davidovičevi in Jovanovičevi začeli uvidevati potrebo avtonomistične ureditve naše države. Koliko naporov, trudov in bojev s starim zvitim Pašičem in njegovimi pomočniki! Koliko potpelnosti z Radičem, ki nam je še kot zaveznik vedno streljal v hrbet. Naši poslanci so vse te nadčloveške napore junsko vzdržali. Visoko držijo zastavo slovenske avtonomije danes kakor pred 7 leti! Z isto horbenostjo in odločnostjo in zavestjo, da zmagamo!

Kaj je dajalo našim poslancem ta pogum, to odločnost? V prvi vrsti gotovo zavest dolžnosti, vršiti to, kar jim je slovenski narod kot svojim zastopnikom naložil. Obenem s tem pa zavest, da stoji za njimi slovensko ljudstvo, krepko, organizirano v Slovenski ljudski stranki! Po vsakih volitvah so naši poslanci v Beogradu lahko zaklicali centralistom: Glejte, ves slovenski narod stoji za nami, strumno organiziran v naši Slovenski ljudski stranki!

Dobra organizacija je naši stranki zagotovila vedno sijajnejših zmag! Organizacija drži somišljenike trdno skupaj ter jih šola in vzgaja! Kake odločilne važnosti je za stranko organizacija, kažejo izjave naših nasprotnikov! Zerjavovi demokratje so lani javno priznali, kako izvrstno je Slovenska ljudska stranka organizirana in da je v njeni organizaciji velik del njene moči. Delavni poslanci v Beogradu in dobra organizacija doma — to je moč SLS. Pribičević je na svojem shodu v Mariboru povdaril važnost organizacije tako: Najlepše ideje (misli, načrti) nič ne pomagajo, če ni za njih uresničenje čvrste organizacije. Zato se je izvršilni odbor SLS v Mariboru lanskega leta 1925 še s posebno vneto vrgel na podrobno organizacijo SLS. Po vsem Stajerskem, Koroškem in Prekmurju smo preuredili krajevne organizacije SLS in jim dali v pomoč

poseben »Poslovnik«. Po zimi smo po vseh okrajih ustanovili oziroma poživilli okrajne organizacije. In tudi osrednja, organizacija SLS v Mariboru za vso mariborsko volilno okrožje je preurejena po najmodernejših organizatoričnih načelih. Veseli smo lahko naše organizacije.

A dobra organizacija stane denarja. V »Slov. Gospodarju« z dne 28. januarja smo vam podali račun o delovanju, a tudi o stroških, ki jih rabi organizacija SLS. Tajništva v Mariboru, Celju in Murski Soboti nas ogromno stanejo. Tajništva morajo biti! Ne le za organizacijo, ampak tudi za to, da so somišljenikom SLS na razpolago s pojasnili, nasveti in posredovanji, ustnimi in pisnimi. Nad 20.000 pisem je šlo lanskega leta iz naših tajništev, samo za poštne znamke se je izdalo nad 10.000 dinarjev. Kje pa so stroški za shode in plače tajnikov, ki so sicer majhne, a vendar skupno znašajo okrog 80.000 dinarjev letno. Vse te stroške mora kriti Slovenska ljudska stranka sama! Naši poslanci so obvezani plačati polovico stroškov za organizacijo, a drugo polovico moramo nabrati od naših somišljenikov.

Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača! Dinar dinarju pomagaj!

Somišljeniki SLS! Mesec februar je izvršilni odbor SLS v Mariboru določil za pobiranje članarine. Krajevni odbori SLS so dobili tozadevna navodila. Prosimo vas, somišljeniki, žrtvujte radi malenkostno članarino 5 dinarjev za celo leto! Če ne moreš dati 5 dinarjev — gospodarske razmere so res težke! — pa žrtvuj na oltar Slovenske ljudske stranke 4, 3, 2 ali vsaj 1 dinar! Zavedaj se, da z najmanjšim darom okrepiš našo organizacijo in ojačiš zaslombo za katero se naši poslanci opirajo v svojem hudem boju!

Politični tok se razvija v smeri avtonomističnega programa SLS. Nasprotniki bi radi, da bi naši somišljeniki postali malomarni za SLS, da bi popustili v svoji požrtvovalnosti za strankino organizacijo. Upajo, da bo brezhriznost in malomarnost somišljenikov še nekaj časa obdržala Pašičev centralizem in zadržala avtonomijo. Somišljeniki, ne privoščite jim tega veselja! Ne popuščajte v požrtvovalnosti za Slovensko ljudsko stranko, za katero ste žrtvovali delo in napore in denarne žrtve skozi 7 let! V veseljem in ponosom darujte svojih 5 dinarjev ali če tega ne morete vsaj 4, 3, 2 ali 1 dinar za

LJUDSKI SKLAD SLS!

Premožnejše somišljenike pa prosimo, da po svojih močeh darujejo še nekaj čez!

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

17

Toda premalo je bil izkušen, da bi bil vse to opazil. Pa tudi časa ni imel za razmišljanje.

Tla so zaškripala za njegovim hrbtom. Obrnil se je. Dvojce je videl.

Nekdo se je prav tisti trenutek izmuznil skozi vrata in Trzanu se je zdelo, da je njegov obraz še nekje videl. Pa ni imel časa se spomniti. Drugo kar je videl, je koj vzelo v zakup vse njegove misli in moči.

Eden zlikovcev, velik, močen človek, se mu je po prstih bližal in že dvignil v zamah težek, debel kol. Z enim samim udarcem bi bil zdrobil Trzanu glavo, če bi bilo prišlo do udarca.

Pa ni prišlo.

Ko so videli, da je Trzan opazil napadalca, so vsi skratki planili nadenj. Noži so se zablistali, stoli so se dvigali, v hipu so ga obkoljili.

Pa topot so se pariški apaši urezali. Naleteli so na bister razum, na strelovito gibčnost džungelskega borca, na silne mišice, ki so se s Kršakom in Saboro kosale.

Po bliskovo se je Trzan umaknil zamahu in s strašnim udarcem je sunil napadalca pod rebra, da je odletel daleč v stran.

Nato pa se je lotil drugih —

Zunaj pri vratih je stal neznanec, ki je očitno vodil napad, sam pa ni hotel nesti kože napredaj. Čakal je, da vidi kedaj se Trzan mrtev zgrudi na tla.

Zenska je še vedno stala v kotu, pa njej obraz se je čudno izpreminjal. Navidezni obup se je umaknil lakavosti in škodoželjnosti, ko se je Trzan obrnil k prvemu napadalcu, pa se nato izpremenil v čudenje ter nazadnje v strah in nemo, blede grozo.

In kako tudi ne!

Lično, brezhibno oblečeni gospod, ki ga je s svojim klicanjem privabila v zasedo, kjer bi naj poginil in izginil brez sledu, se je hipoma izpremenil v pravega demona. Pričakovala je slabotnega mladiča plehkkih mišic, — pa je gledala orjaka, ki je obdeloval svoje napadalce kakor mlatič snopje.

Povsod je bil hkrati, v gibčnih, prožnih skokih se je zaganjal po sobi, tu je sunil napadalca, da je odletel v steno, tam je dvignil drugega od tal in ga vrgel v gručo, da je tri štiri tovariše podr. v padcu, tu je prestrigel udar s stolom, tam izbil nož in izvinil roko.

Kričoč od bolečin, s krvavimi nosovi in polomljenimi rebri so se zlikovci drug za drugim umikali skozi vrata kakor hitro se je dalo.

Toda ni bilo dolgo, pa so priropotali težki koraki po stopnicah in v sobo je stopil oddelek mestne straže. Nenavaden prizor se jim je nudil.

Trije moški so ležali na tleh v kotu in stokali, na stolu je slonela in jokala zenska ter se tresla od strahu, sredi sobe pa stal mlad, izbrano oblečen gospod s prekrižanimi rokami in pričakovaje gledal oborožene stražnike iz polzaprtih bliskajočih se oči.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal četovodja.

Trzan je nakratko razložil dogodek, ko pa se je obrnil k ženski, da bi mu potrdila resničnost njegovega poročila, se je zgodilo nekaj, česar Trzan še ni doživel.

»Tale človek laže!« je zakričala. »Laže! Napadel me je, sama sem bila v sobi. Ubil bi me bil, da mi niso

prihiteli na pomoč tile gospodje. Cel divjak je, vam pravim! Malo je manjkalo pa bi je bil ubil z golimi rokami!«

Trzan je stal kakor od groma zadet. Rešil je ženske gotove smrti, pa v zahvalo tako odurno laže zoper nje-ga. Ali je mogoča tolika nehvaležnost —?

Tako je premišljeval, možje postave pa so precej neverno poslušali žensko. Ni bilo prvokrat, da so imeli posla z njo in z njenimi »prijatelji«. Toda bili so stražarji, ne pa sodniki in napovedovali so, da bodo zaenkrat obe stranki vzeli seboj na policijo.

Pa izkusili so si, da temu mlademu, fino oblečenemu gospodu napovedati zapor, je ena reč, — druga pa, ga v zapor odpeljati.

»Jaz nisem ničesar zagrešil!« je dejal Trzan mirno. »Le branil sem se. Ne vem, zakaj vam je tale ženska pravile tiste laži. Sovražiti me ne more, nikdar je do nistem videl.«

»Dobro dobro!« je rekel stražnik. »To bodete že sodniku povedali!«

Stopil je bliže, da bi Trzanu roko na ramo položil. Trenutek pozneje je ležal v kotu sobe in ko so mu tovariši priskočili na pomoč, se jim ni nič bolj godilo. Niti časa niso imeli, da bi na orožje mislili.

Med tem kratkim bojem je opazil Trzan odprto okno in zunaj na ulici železen steber, ki je na njem menda visela električna svetiljka.

Koj nato so stražniki videli, kako je gibčna postava kakor panter šinila skozi okno in na steber ter izginila. Ko so stopili k oknu, ni bilo sledu več o nasilnem tuju.

Vaceli so žensko in njene tri tovariše seboj na policijo. Stražnik, ki je stal na ulici, je prisegal, da ni nikogar videl, ki bi bil skočil skozi okno in pripeljal pe